

Οι τεχνικές διαβούλευσης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Δρ. Ράλλης Γκέκας
Κατερίνα Μήτσου

**Λίγα λόγια για τη διαβούλευση,
ως εργαλείο πολιτικής**

Τί είναι διαβούλευση

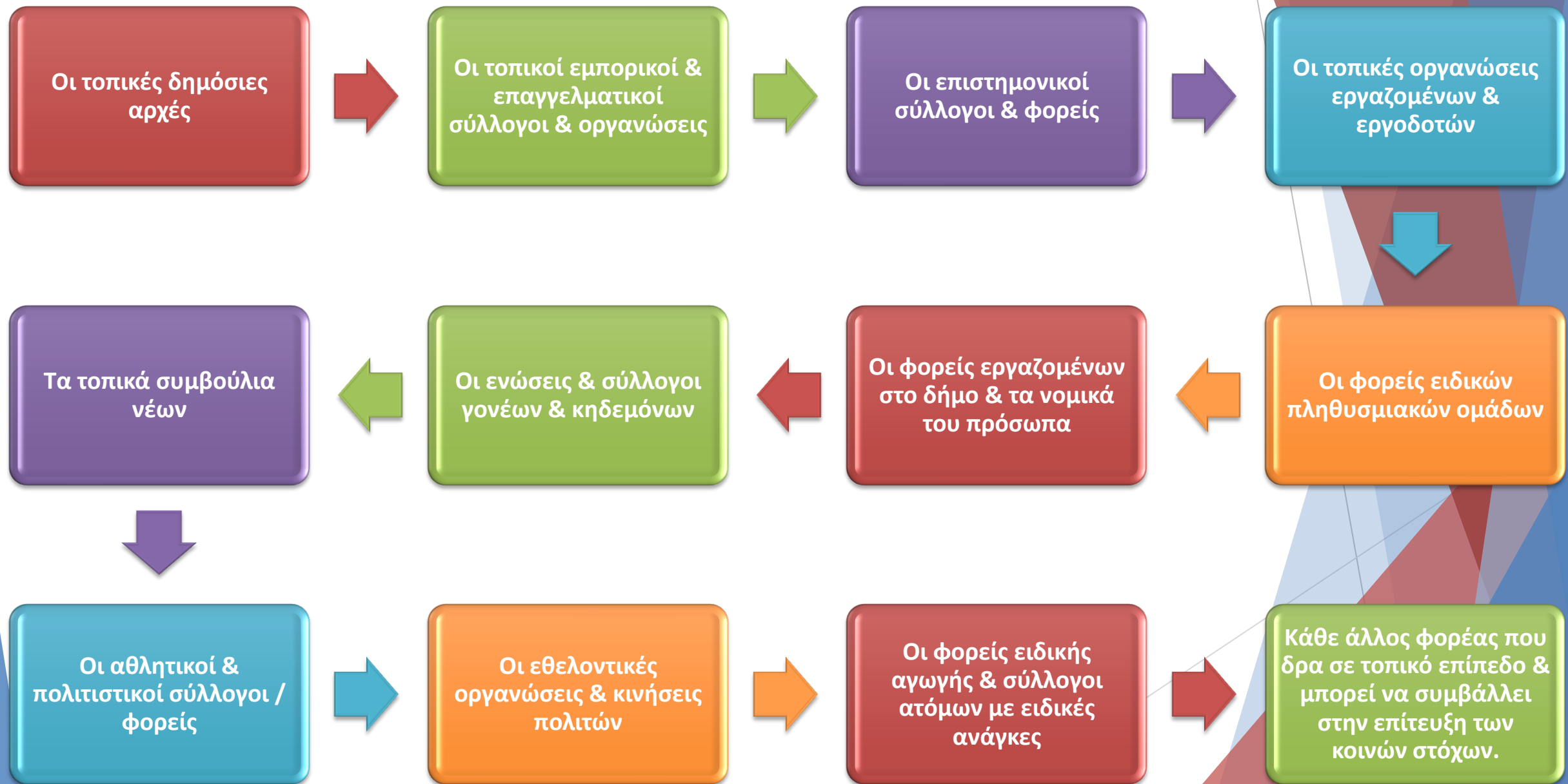
Η διαβούλευση αποτελεί μια **συνεχή, αμφίδρομη & διαδραστική διαδικασία**, που στοχεύει στην αναζήτηση & ανταλλαγή απόψεων & ιδεών & ενισχύει την εταιρική σχέση ανάμεσα στους συμμετέχοντες.

Η διαβούλευση είναι μια **αμφίδρομη επικοινωνία & κανονιστική διαδικασία** ανάμεσα στους **διαμορφωτές** της πολιτικής (policy makers) & στα **μέρη τα οποία αυτές οι πολιτικές αφορούν**, πχ φορείς και πολίτες (stakeholders), με στόχο οι πρώτοι να λάβουν υπόψη τους τις απόψεις των δεύτερων.

Η διαβούλευση δεν είναι απλώς μια διαπραγμάτευση, καθώς δεν έχει κύριο μέλημα να γεφυρώσει μια διαφορά, αλλά **να δημιουργήσει κάτι νέο και χρήσιμο.**

Ποιοί συμμετέχουν;

Ποιος ο ρόλος του Δήμου στη διαβούλευση & τη διαμόρφωση μιας εταιρικής σχέσης

Ως ο κοντινότερος στον πολίτη θεσμός, γνωρίζει τις ιδιαιτερότητες, τις ανάγκες αλλά & τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κάθε τοπική κοινωνία.

Γνωρίζει ότι η εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας σε ζητήματα αναπτυξιακά και μη, μπορεί να επιφέρει θετικά αποτελέσματα.

Επειδή η τοπική κοινωνία δεν μπορεί να γίνει αντιληπτή σαν ένα ενιαίο σύνολο πολιτών, αλλά σαν διαφορετικές ομάδες συμφερόντων & εταίρων (ΜΚΟ, ευπαθείς ομάδες, τοπικές ενώσεις κτλ), ο Δήμος είναι ο μοναδικός φορέας που μπορεί να συγκεντρώσει τον «πολύχρωμο» αυτό πληθυσμό & να τον συντονίσει, ενισχύοντας την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ του.

Μπορεί να τη χρησιμοποιήσει σε όλα τα ζητήματα της τοπικής κοινωνίας για να σχηματίσει συνεργασίες, αλλά και στην εσωτερική λειτουργία του ίδιου του Δήμου.

Η διαβούλευση αποτελεί Μονόδρομο στην αξιολόγηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων στη νέα Προγραμματική Περίοδο

Η αρχή της εταιρικής σχέσης, που εισάγεται στο Νέο ΕΣΠΑ, αναφέρεται στη συνεργασία ανάμεσα στις δημόσιες αρχές των κρατών – μελών (εθνικό, περιφερειακό & τοπικό επίπεδο), στον ιδιωτικό τομέα & την κοινωνία των πολιτών.

Στοχεύει στην επίτευξη των στόχων των Κοινοτικών Ταμείων που συμμετέχουν στη χρηματοδότηση του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου.

Αποτελεί βασική αρχή & προϋπόθεση για την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής «Ευρώπη 2020», που στοχεύει σε μία έξυπνη, βιώσιμη & χωρίς αποκλεισμούς οικονομία & κοινωνία.

Μέθοδοι και Τεχνικές που ενισχύουν τη διαβούλευση

1. Δημόσιες συναντήσεις

παρέχουν τη δυνατότητα
διαβούλευσης ανάμεσα σε
μεγάλο αριθμό ατόμων της
τοπικής κοινωνίας.

οργανώνονται με τέτοιο τρόπο,
ώστε να επιτρέψουν τις μικρές
ομαδικές συζητήσεις με
προφορική ανατροφοδότηση.

Οι συμμετέχοντες
διαμορφώνουν οι ίδιοι την
ημερήσια διάταξη και θέτουν
ερωτήσεις.

Προτερήματα μεθόδου

Δίνει τη δυνατότητα σε μεγάλο αριθμό ανθρώπων να εκφράσει την άποψή του

Αποτελεί ευκαιρία να διερευνηθούν οι διαδικασίες που ακολουθούνται, να δοθούν πληροφορίες & να υπάρξει ανατροφοδότηση.

Αποτελεί ουσιαστικό χαρακτηριστικό διαφάνειας

Προσελκύει δημοσιότητα & για το λόγο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί & ως εναρκτήρια εκδήλωση της διαδικασίας διαβούλευσης.

Ευνοεί το σχηματισμό δικτύων ανάμεσα στον τοπικό πληθυσμό

Μειονεκτήματα μεθόδου

Μπορεί να μην χαρακτηριστεί ως αντιπροσωπευτική διαδικασία, καθώς μέρος των πολιτών δεν έχει τη διάθεση ή τον απαραίτητο χρόνο για να παρευρεθεί σε μία τέτοια εκδήλωση.

Η συμμετοχή μπορεί να είναι αριθμητικά χαμηλή.

Μέρος των συμμετεχόντων μπορεί να διστάζει να διατυπώσει άποψη σε ανοιχτές συναντήσεις.

Σε περίπτωση αντιπαράθεσης, η «κακή» δημοσιότητα μπορεί να λειτουργήσει δυσφημιστικά.

2. Εργαστήρια / Σεμινάρια και ομάδες εστιασμένης συζήτησης (Focus Group)

Αποτελούν εναλλακτικό και ευέλικτο τρόπο ανταλλαγής απόψεων και έκφρασης ιδεών, ανάμεσα στους κατοίκους και τους παράγοντες μίας τοπικής κοινωνίας.

Μπορούν να σχεδιαστούν ως μέθοδοι ανταλλαγής πληροφοριών ή ως εργαλεία για την αναζήτηση και διερεύνηση πιθανών πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, προβλημάτων και προκλήσεων ενός σχεδίου.

Μπορούν να χρησιμοποιήσουν καινοτόμες ιδέες που θα προκύψουν από μία αντίστοιχη διαδικασία και είναι προσανατολισμένα προς την κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός σχεδίου δράσης.

Προτερήματα Μεθόδου

Μειονεκτήματα μεθόδου

Στην περίπτωση μικρής αριθμητικά ομάδας είναι πιθανόν να μην αντιπροσωπεύονται όλοι οι εταίροι μιας τοπικής κοινωνίας.

Είναι απαραίτητη η παρουσία ενός ικανού συντονιστή, ώστε να μην αποσυντονιστούν οι εργασίες της ομάδας ή του εργαστηρίου.

3. Φόρουμ

Είναι μία τακτική συνάντηση ατόμων που εκπροσωπούν μια ομάδα ή οργάνωση.

Μπορεί να έχει ως αφετηρία της ένα συγκεκριμένο θέμα ή αντίστοιχα μία συγκεκριμένη περιοχή.

Οι συμμετέχοντες συνήθως αποτελούν μέλη πολιτικών, επαγγελματικών, οικονομικών και κοινωνικών ομάδων της τοπικής κοινωνίας

Προτερήματα Μεθόδου

Η διοργάνωση τακτικών εκδηλώσεων βοηθά στο να διατηρηθεί η δυναμική, η δέσμευση & ο ενθουσιασμός των συμμετεχόντων, ενθαρρύνοντας παράλληλα την ευρύτερη συμμετοχή στις δραστηριότητες του φόρουμ.

Αποτελεί αποτελεσματικό τρόπο συμμετοχής των αποκλεισμένων ή δυσπρόσιτων ομάδων, δημιουργώντας ένα πεδίο που αποβλέπει στις ανησυχίες των συγκεκριμένων ομάδων.

Μπορεί να απευθυνθεί σε συγκεκριμένα τοπικά ζητήματα

Μειονεκτήματα μεθόδου

Συχνά περιλαμβάνει εκπροσώπους από υφιστάμενες ομάδες και όχι μεμονωμένα άτομα από την κοινότητα.

Πιθανότητα δημιουργίας συγχύσεων ή διαφορών σχετικά με τους αντίστοιχους ρόλους & τις αρμοδιότητες των τοπικών εκπροσώπων.

Μπορεί να αποτελέσει μόνο χώρο διαλόγου, χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα

4 . Διαδικτυακά εργαλεία

Υπάρχει μια ποικιλία από διαδικτυακές τεχνικές συμμετοχής και εμπλοκής των πολιτών μίας τοπικής κοινότητας.

Μπορεί να επιλεχθεί κάθε φορά η καταλληλότερη, ή ακόμη και να γίνει ένας συνδυασμός περισσοτέρων, ώστε να επιτευχθεί ένα ουσιαστικότερο αποτέλεσμα.

Μερικές από αυτές είναι τα διαδικτυακά φόρουμ συζήτησης και τα ιστολόγια, το Facebook και τα λοιπά μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι διαδικτυακές έρευνες, ακόμη και η ψηφιακή διαδραστική τηλεόραση.

Οι διαδικτυακές διαδικασίες συμμετοχής επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους να επιλέξουν με ποιόν τρόπο, πότε και για πόσο καιρό θέλουν να συμμετέχουν.

Προτερήματα Μεθόδου

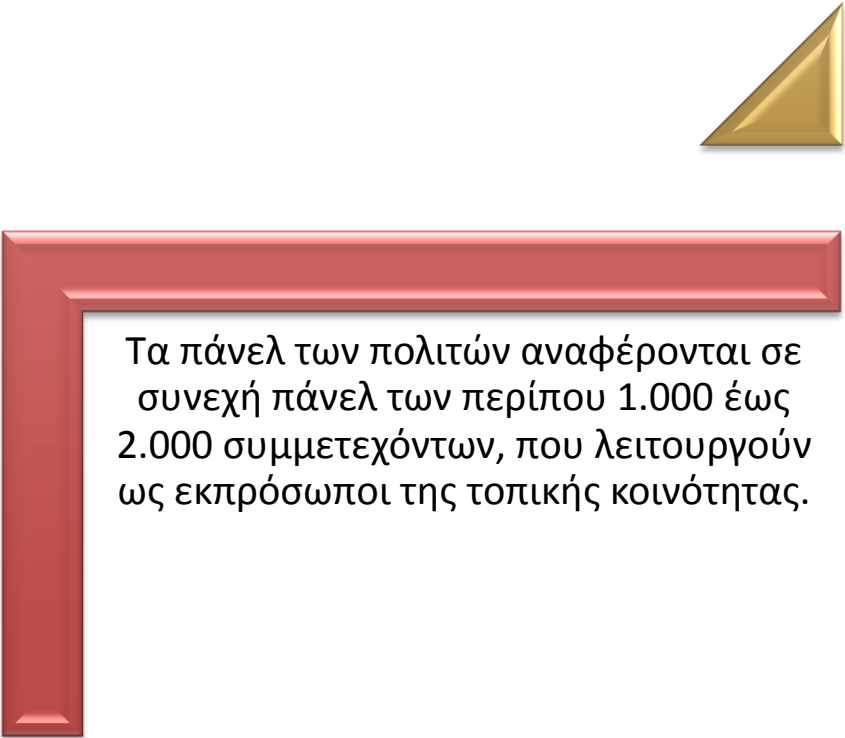
Μειονεκτήματα μεθόδου

Κάποιες τεχνικές μπορεί να απαιτούν την παρουσία συντονιστή για τη διαχείριση των σχολίων, γεγονός που μπορεί να αποδειχθεί κοστοφόρο.

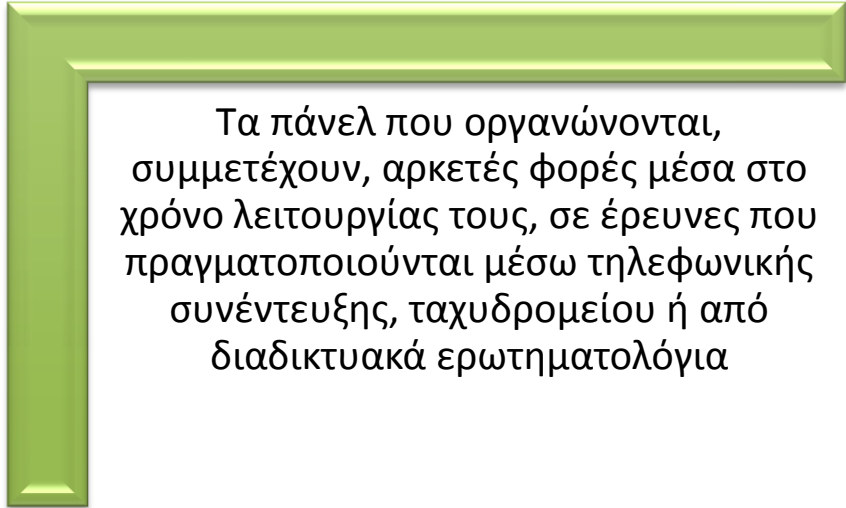
Αποκλείει όσους δεν έχουν πρόσβαση ή γνώσεις του διαδικτύου.

Χρειάζεται δημοσιοποίηση για να προκαλέσει το ενδιαφέρον

5. Πάνελ Πολιτών

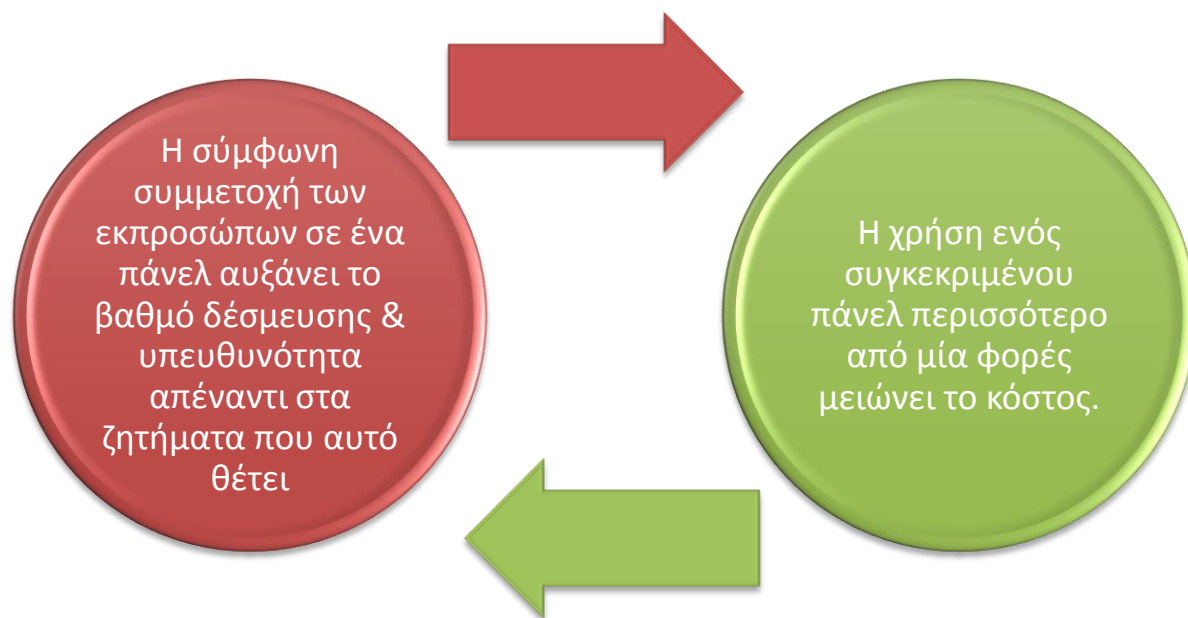
Τα πάνελ των πολιτών αναφέρονται σε συνεχή πάνελ των περίπου 1.000 έως 2.000 συμμετεχόντων, που λειτουργούν ως εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας.

Τα πάνελ που οργανώνονται, συμμετέχουν, αρκετές φορές μέσα στο χρόνο λειτουργίας τους, σε έρευνες που πραγματοποιούνται μέσω τηλεφωνικής συνέντευξης, ταχυδρομείου ή από διαδικτυακά ερωτηματολόγια

Προτερήματα Μεθόδου

Μειονεκτήματα μεθόδου

Οι συμμετέχοντες στο πάνελ μπορεί με την πάροδο του χρόνου να αποκτήσουν μεγαλύτερη εξειδίκευση στο υπό συζήτηση θέμα, λόγω της συχνής συμμετοχής τους και επομένως να είναι λιγότερο αντιπροσωπευτικοί της κοινής γνώμης.

6. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης

Χρησιμοποιούνται ως εργαλείο για την επίτευξη συναίνεσης ανάμεσα στην τοπική κοινωνία.

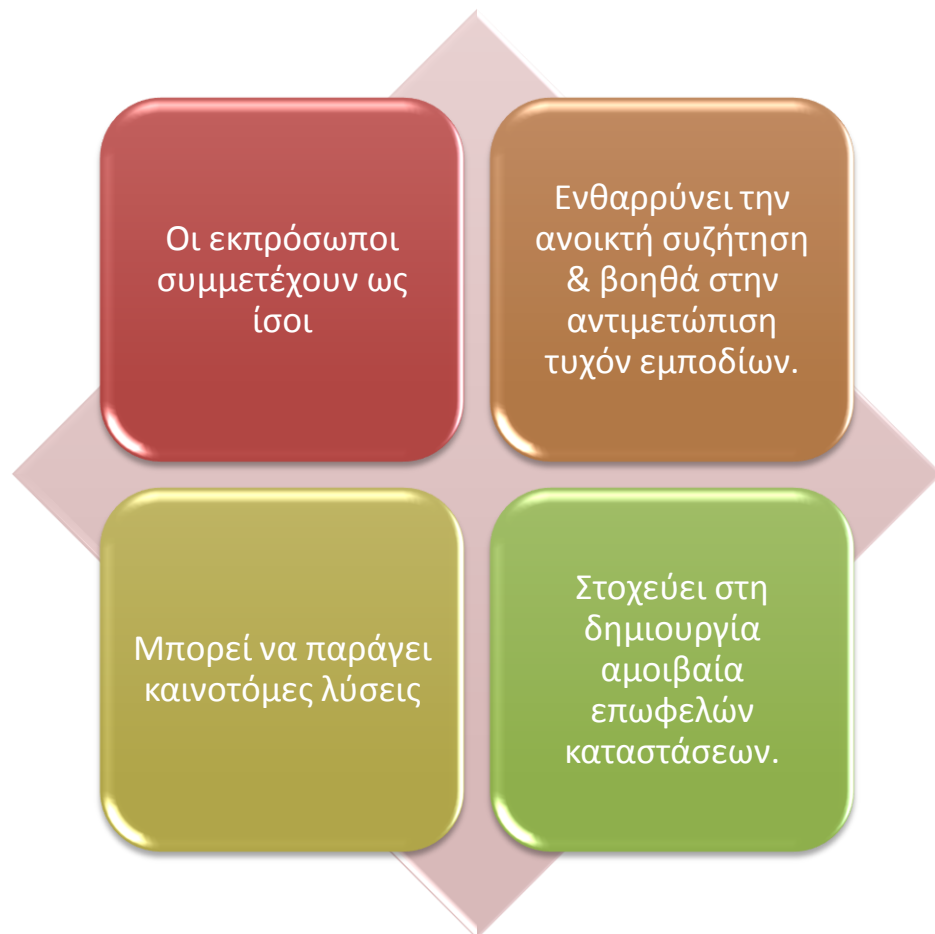
Οργανώνονται με τη συμμετοχή τοπικών εταίρων διαφορετικών συμφερόντων, έχοντας ως στόχο τη δημιουργία ομόφωνων συνεργασιών προς την κατεύθυνση της περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας της τοπικής κοινότητας.

χρειάζεται η παρουσία ενός συντονιστή "αποδεκτού από όλους" για την καλύτερη διαχείρισή τους

η τομεακή εκπροσώπηση, η επιλογή και οι αρμοδιότητες των μελών, το κατάλληλο μέγεθος (συνήθως κυμαίνεται από 16 έως 24 μέλη), αλλά και ο προϋπολογισμός και οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων, πρέπει να ληφθούν υπόψη

Προτερήματα Μεθόδου

Μειονεκτήματα μεθόδου

Η σύνθεσή τους αποκλείει συνήθως την ευρύτερη συμμετοχή άλλων ομάδων, όπως είναι για παράδειγμα οι ακαδημαϊκοί

Απαιτεί σημαντική προετοιμασία

Απαιτεί υψηλής ειδίκευσης συντονιστές.

7. Ερωτηματολόγια

Μπορεί να επιλεγθεί για να προσδιορίσει τις ανάγκες και τις απόψεις ενός μεγάλου αριθμού ανθρώπων, μέσω της χρήσης ενός τυποποιημένου, συνοπτικού εντύπου, με συγκεκριμένη θεματολογία

Τα κυριότερα στάδια που καλύπτει είναι:

Ο καθορισμός του μεγέθους του δείγματος και το είδος των απαιτούμενων πληροφοριών

Η λήψη απόφασης, σχετικά με το είδος της έρευνας που θα χρησιμοποιηθεί (ταχυδρομικά, παράδοση και συλλογή από το σπίτι, μέσω τηλεφωνικής ή προσωπικής συνέντευξης, κ.α.)

Ο σχεδιασμός της έρευνας

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων, μετά την ολοκλήρωση της έρευνας.

Προτερήματα Μεθόδου

Διερευνά τις απόψεις ενός μεγάλου αριθμού ανθρώπων

Χρήσιμη για την απόκτηση ποσοτικών δεδομένων

Τα δεδομένα που θα συγκεντρωθούν μπορούν να συγκριθούν με την πάροδο του χρόνου ή με τα αποτελέσματα άλλων μορφών έρευνας

Μειονεκτήματα μεθόδου

Πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένα & κωδικοποιημένα, ώστε να είναι επικοινωνητικές απαντήσεις.

Τα μεγάλα ερωτηματολόγια είναι χρονοβόρα

Δεν προσφέρει καμία πραγματική αίσθηση εμπλοκής σε ζητήματα της τοπικής κοινωνίας

Τα τυπικά ποσοστά απόκρισης είναι αρκετά χαμηλά (10%-20%).

8. Χαρτογράφηση Κοινότητας

Οι χάρτες και οι φωτογραφίες ενός χώρου ή μιας συγκεκριμένης τοποθεσίας χρησιμοποιούνται για να αναδείξουν το πώς οι πολίτες βλέπουν την περιοχή τους: τι τους αρέσει ή δεν τους αρέσει ή ακόμη και τις βελτιώσεις που θα ήθελαν να πραγματοποιηθούν.

Οι ιδέες δημιουργούνται σε μικρές ομάδες συζήτησης και καταγράφονται.

Οι ομάδες αυτές θα πρέπει να προωθούνται, ώστε να βοηθήσουν τους πολίτες να διερευνήσουν διάφορα θέματα, να οικοδομήσουν τη μεταξύ τους συναίνεση, αλλά και να προσδιορίσουν τις αντιθέσεις τους

Προτερήματα Μεθόδου

Μειονεκτήματα μεθόδου

Μπορεί να «γεννήσει» ιδέες που δεν είναι υλοποιήσιμες

Οι συμμετέχοντες μπορεί να μην είναι εξοικειωμένοι με την τοπική κοινότητα

ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Το παράδειγμα του Δήμου Λεμεσού

Ο Δήμος Λεμεσού κατέθεσε μια ολοκληρωμένη πρόταση Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων στις Δυτικές Συνοικίες του Αστικού Κέντρου του Δήμου Λεμεσού

Η πρόταση αυτή εντάχθηκε στο πλαίσιο της Στρατηγικής για την Ολοκληρωμένη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΟΒΑΑ) του Δήμου

Η πρόταση παρουσιάστηκε, αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε για την Νέα Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός ανέρχεται στα 23 εκ. €

Προαπαιτούμενο για την μετέπειτα έγκρισή της πρότασης αποτέλεσε η διαδικασία διαβούλευσης, που υιοθέτησε και υλοποίησε ο Δήμος, προκειμένου να προωθήσει και να αποδείξει τη συμμετοχικότητα όλων των εταίρων της τοπικής κοινωνίας

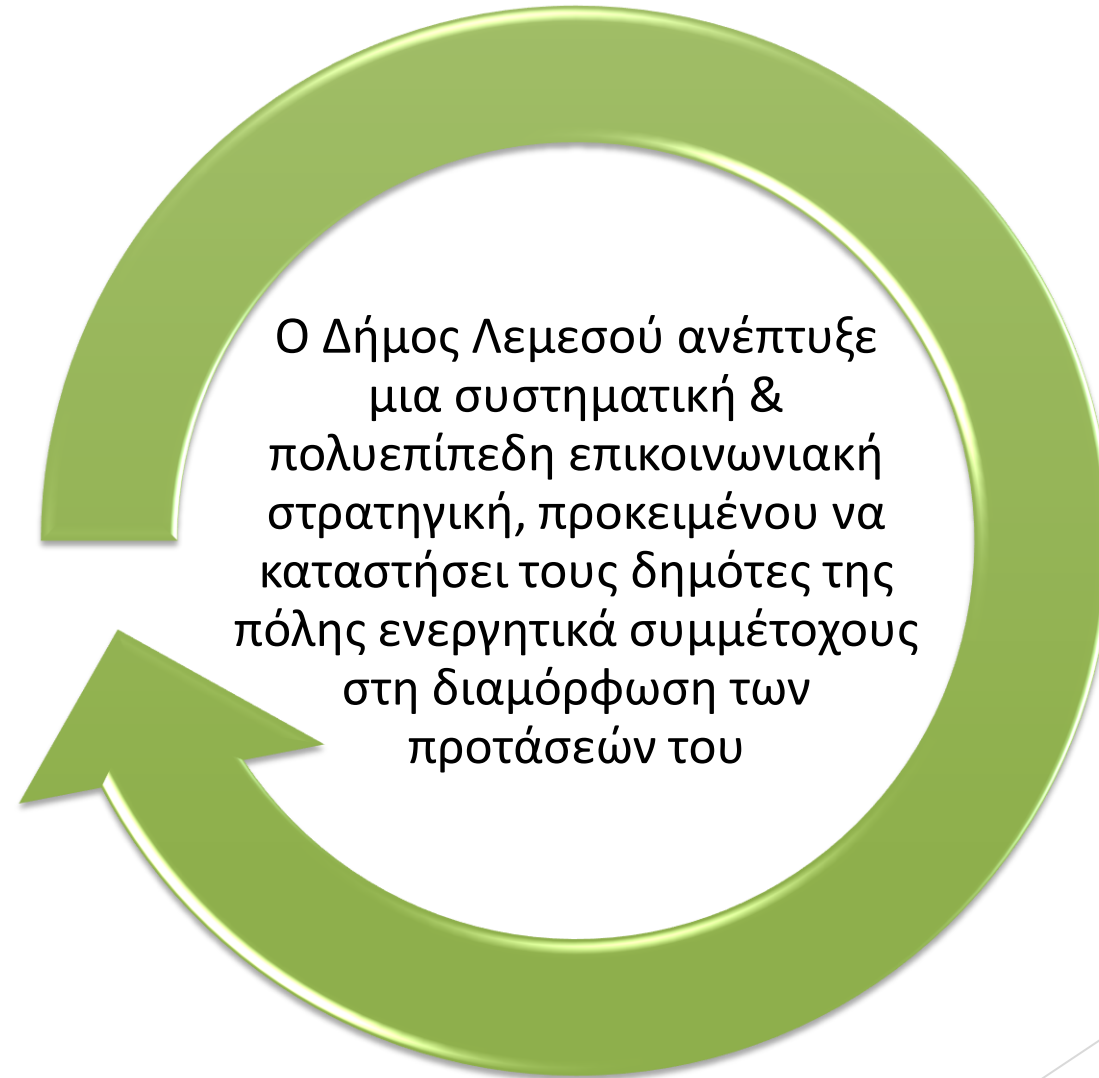
διαχειριστική
επάρκεια

**Δήμος
Λεμεσού**

διαβούλευση

διατηρησιμότητα

Δημόσια Διαβούλευση

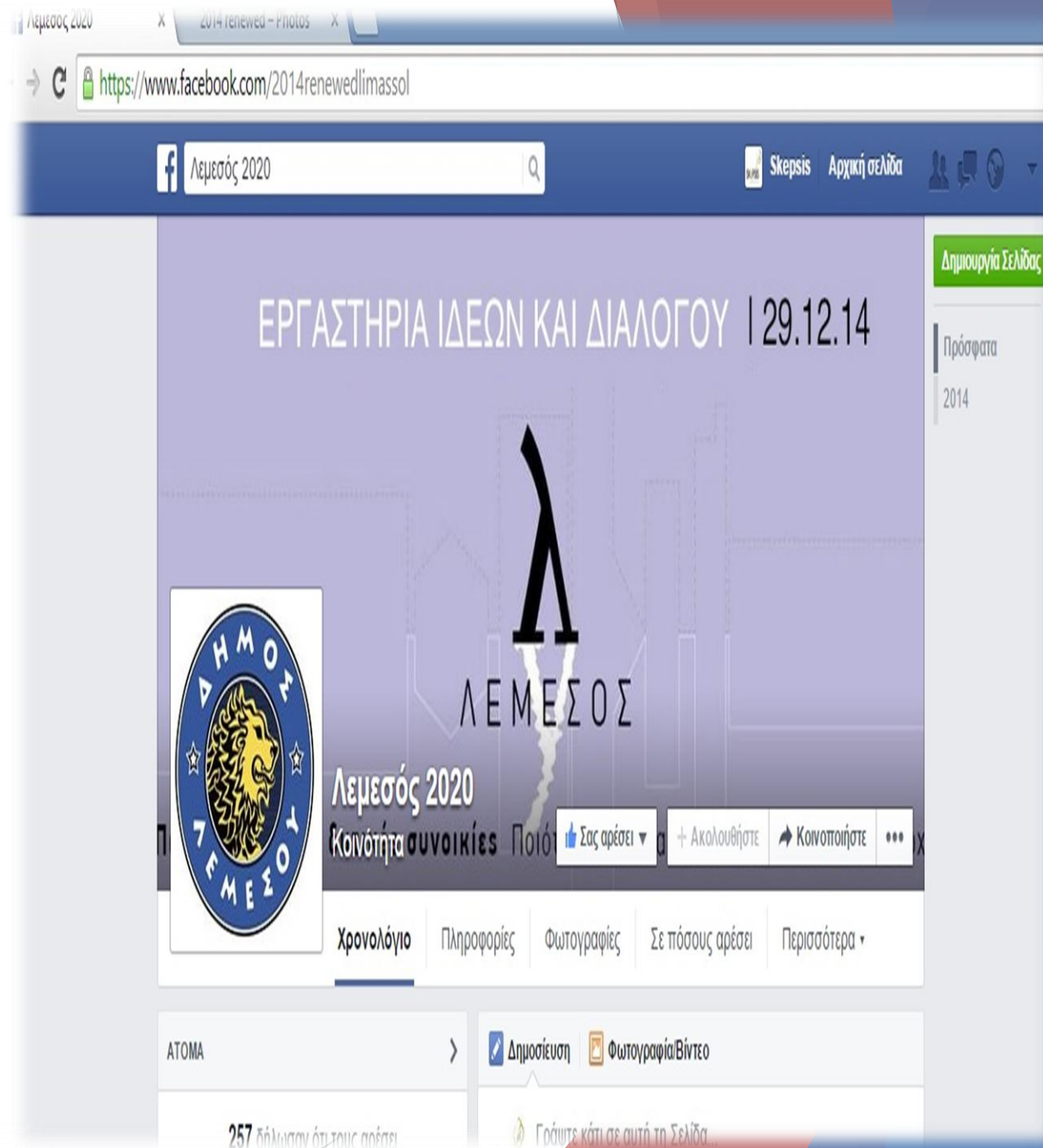
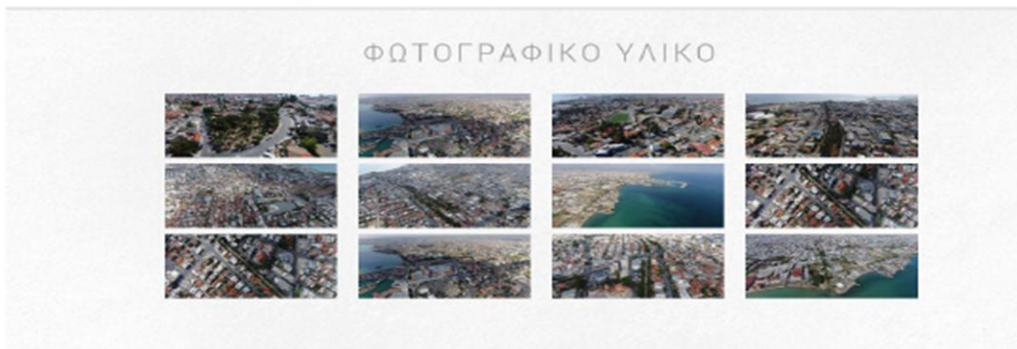

Επικοινωνιακές Ενέργειες Δήμου Λεμεσού

Α. Δημιουργία Ταυτότητας-
Λογότυπου & επικαιροποίηση

Β. Δημιουργία Ιστοσελίδας &
συνεχής επικαιροποίηση

Γ. Επικοινωνία με τα ΜΜΕ &
Opinion Leaders σε τοπικό &
παγκύπριο επίπεδο

Δημόσια Διαβούλευση

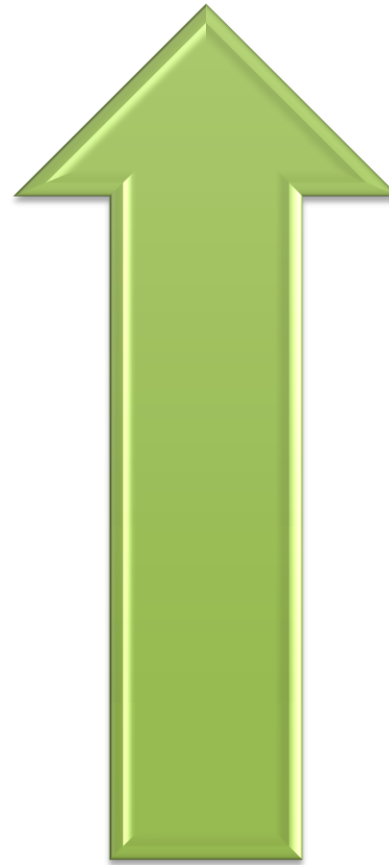

Η Δημόσια Διαβούλευση προβλήθηκε έντονα με ανοιχτές προκλήσεις προς το σύνολο των δημοτών, με μαζικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μέσω των social media κ.ο.κ. Η πρόσκληση & το πρόγραμμα της διαβούλευσης διαμορφώθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνει τη συμμετοχή επαγγελματιών & άλλων ενδιαφερόμενων φορέων

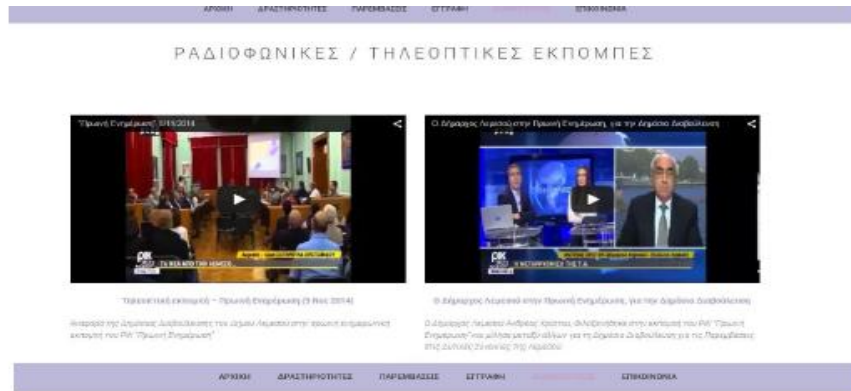

Εργαστήρια Διαλόγου

Ο Δήμος Λεμεσού πραγματοποίησε εργαστήρια διαλόγου & ιδεών σε συνέχεια της πρώτης δημόσιας διαβούλευσης. Τα εργαστήρια προωθούσαν 3 τομείς πολιτικής για ολοκληρωμένες βιώσιμες αστικές παρεμβάσεις – τον κοινωνικό, τον περιβαλλοντικό & τον πολιτιστικό. Οι παρευρισκόμενοι χωρίστηκαν & συμμετείχαν σε 3 εργαστήρια: «πολιτιστικές δράσεις», «κοινωνική συνοχή & απασχόληση» & «περιβαλλοντικά θέματα» στα οποία αναπτύχθηκαν προβληματισμοί, εισηγήσεις & ιδέες για εμπλουτισμό της πρότασης.

Προβολή στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Η Φωνή της Λεμεσού
Παρεμβάσεις στις δυτικές Συνοικίες της Λεμεσού

Λεμεσός
Εγκατάσταση κλιμακίου για τη Δυτική Λεμεσό

Λεμεσός
Συνεχίζεται η διαβούλευση για το «Λεμεσός 2020»

Διεύθυνση Διαβούλευσης, επιμελητήριο Λεμεσού και σύνδεση παραρτήματος

Καρέκλες
Δημόσια διαβούλευση με τους δημότες

Παύλος
«Λεμεσός 2020»: Δημόσια διαβούλευση για τις δυτικές Συνοικίες. Ο λόγος στους πολίτες

Παύλος
Τρία συν ένα έργα για το 2015

Τηλεοπτική εκπομπή – Πρωινή Ενημέρωση (5 Νοε 2014)

Ο Δήμαρχος Λεμεσού στην Πρωινή Ενημέρωση, για την Δημόσια Διαβούλευση

*Δρ. Ράλλης Γκέκας
Κατερίνα Μήτσου*

rgkekas@skepsis.net.gr

mitsouk@skepsis.net.gr

<https://www.facebook.com/skepsis.net.gr/>

[@SkepsisLtd](https://twitter.com/SkepsisLtd)

[www. www.skepsis.net.gr](http://www.skepsis.net.gr)